

»...Herrens herlighed strålede om dem...« (Luk. 2,9)

Ordet blev kød

Intet menneske, end ikke den mest erfarne kristne, kan forestille sig Gud. Han er uden begyndelse – og når tanken forsøger at forestille sig et væsen, der aldrig er begyndt, fordi det altid har været, svimler det for den. Gud har aldrig udviklet sig fra noget mindre til noget mere, thi han er JEG ER. Han er ikke underlagt fortid, nutid og fremtid, men tiden og tidens inddeling i perioder er underlagt ham – han har jo skabt den. Han kender alt, før han lod det blive til.

Nu forkynder evangeliet, at *Gud blev et menneske*. Det er julebudskabet – men nu svimler det endnu mere for tanken. Thi det betyder jo, at Gud, der ikke har nogen begyndelse, fik en begyndelse og udviklede sig fra noget mindre (foster, barn, ungdom) til noget mere (manddom, modenhed) og således fik sin tilværelse inddelt i fortid, nutid og fremtid.

Ordet, der selv er Gud, blev kød – så konkret siger apostelen *Johannes* det, men han forklarer det ikke, thi det kan ikke forklares (Johs. 1,14).

Vi kunne måske til nød forestille os, at Gud *iførte sig* kød, thi det behøvede jo ikke at betyde, at han underkastede sig nogen begrænsning, men at han *blev* kød, altså *blev et bestemt menneske*, betyder jo, at han, den evige og ubegrænsede, gik ned i menneskelivet med dets skranker og begrænsninger.

At Ordet, der er Gud, trængte til søvn, til mad og drikke – er det ikke formasteligt at sige det?

Og at han fødes af en jomfru og dermed får en begyndelse og med begyndelsen en begyndende udvikling og med udviklingen en historie, der kan opdeles i barndom, ungdom og manddom, er det ikke en formastelig påstand?

Julen er ikke et yndigt budskab, iblandt lidt søde følelser for Moderen, der sidder med barnet i skødet, men derimod det mægtige ord om *Guds egen mægtige gerning*.

Var Jesus da Gud? Ja, Jesus var Gud! Var Jesus da et menneske? Ja, Jesus var et menneske!

Var Jesus da Gud fuldt og helt? Ja, Jesus var Gud fuldt og helt! Var han også et menneske fuldt og helt? Ja, han var et menneske fuldt og helt!

Hvem kan fatte det?

Ingen, absolut ingen.

Julen maner til stilhed, at ikke sød-ladenhed og stemningsfyldt sentimentalitet skal fordunkle Guds vældige og ufattelige gerning for os, at Han, der er uden be-

gyndelse, steg ned til jordens de lave egne og fik en begyndelse.

Julebudskabet er dårskab for tanken, thi det er umuligt, at Han, der er uden begyndelse, får en begyndelse, og at Han, der er Ånd, bliver kød.

Vor Herre Jesus er sandelig *Guds hemmelighed*. Uimodsigelig stor er Guds-frygtens hemmelighed: han blev åbenbart i kød!

Han steg ned

At Ordet blev kød er Guds egen store gerning, som vi ikke har nogen andel i. Vi kunne hverken tænke den tanke eller hjælpe til med dens gennemførelse. Sådan er det helt igennem med alle Guds store gerninger til vor frelse.

Helligånden kom over jomfru *Maria*, så hun undfangede og fødte en søn. Han var Guds søn, og han var hendes søn. Hun skulle give ham navnet *Jesus*, thi han skulle frelse sit folk fra dets synder.

Det var Den Højestes kraft, der over-skyggede jomfru *Maria* (Luk. 1,35). Hvad er Den Højestes kraft? Det er hans evige væsens kraft, og da Gud er kærlighed (1. Johs. 4,8), er Den Højestes kraft hans evige kærligheds mægtige kraft.

Derfor begynder julebudskabet med disse ord: Således elskede Gud verden, at han gav sin Søn, den enbårne...

Der er en dyb smerte i Guds kærlighed. Det kostede ham mere, end vi forstår eller føler, da han *steg ned* til os.

Den evige *giver afkald* på sin gud-domsskikkelse og guddomsherlighed og stiger ned til lavheden og ringheden her-nede, begyndende i en stald, sluttende på et kors!

Den Almægtige *ydmyger* sig – tanken er næsten uudholdelig – han ydmyger sig og vandrer i sagtnodighed hele vejen fra krybbe til grav, bærende vort forfærdelige hovmod og al vor synd.

Han steg ned, fuldt vidende om, hvad han steg ned til, men da han lå som et spædbarn i sin Moders arme, forstod han intet. Således udtømte han sig til hjælpeløshed og afmagt – og da han blev en moden mand, udtømte han sin sjæl i døden for dig og mig og os alle.

Han gjorde sig sandelig *fattig* for vor skyld. Han, der har skabt alt, ejer intet, end ikke det sted, hvorpå han kan lægge sit hoved til hvile.

Til sidst lader han sig også berøve sin ære, og Han, der er Gud, bliver korsfæstet som en *Guds-bespotter* imellem to misdædere.

Så dybt steg han ned, fordi han elsker os, og hans kærlighed er stærk nok til at bære den unævnelige smerte.

Guds evige væsen er korsets smertefyldte kærlighed, der blev åbenbart i Kristus Jesus, vor Frelser og Herre. Vi begynder så småt inde i den stilhed, hvor vi er alene med Gud, at ane, at nåden blev givet os *for evige tider siden* i Kristus Jesus (2. Tim. 1,9), thi sådan har Gud altid været imod os, som han har udvalgt, før verdens grundvold blev lagt, og kendt som sine, før vi blev til.

Hans nåde imod os er overvældende guddommelig og har ingen anden grund, end at Han er kærlighed – kærlighed mod dig og mig og os alle!

Juleglæden

Nu har vor glæde sin evige grund i Gud selv. Han bringer os den glæde, der ikke svinger med vore følelser, fordi den ikke udspringer af dem, men af hans evige, dyre kærlighed til os, den kærlighed, der blev åbenbart i Kristus Jesus, Guds evige Ord, der blev kød, idet han fornedrede sig selv helt ned under os og al vor synd!

Vi går næppe for langt, når vi siger, at Guds guddommelige glæde består i at overvælde os med sin smertefyldte kærlighed, så vi tilbeder, takker og priser ham derfor.

Det er juleglæden, den store glæde!

Den kærlighed og glæde bærer hele vort liv og sætter os i stand til at bringe den til andre. Den ophører aldrig og kulminerer, når Han fremstiller os uden dadel for sin herlighed *i fryd* (Judas 24).

Af Ham og ved Ham og til Ham er alt, ganske særligt vor frelse og vor frelses-glæde.

Når det åbenbares for os, at Gud har sin glæde i at elske os med korsets bund-løse kærlighed, da forsvinder al frygt fra os, både frykten for dommen og frykten for døden. Da fatter vi, at Gud ikke mod-stræbende og med mange betænkeligheder udsletter alle vore overtrædelser, men med glæde; han har jo selv båret dem i Kristus – det gjorde Han i sin ufattelige kærlighed til os, derfor glæder han sig over at løse vore lænker og give vor samvittighed at ånde frit.

Han er sandelig vor *Fader*, og vi siger af hele vort hjerte: »Abba, Fader!«.

Nu har vi frimodighed endog i dommen, og den, der har det, ejer den glæde, der ikke udhules af betænkeligheder og tvivl.

Vi forstår, at intet, absolut intet kan

skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus. Det vil Gud aldrig tillade; dertil elsker han os for højt, og dertil er Kristi smerte på Golgatas kors for stærkt et værn.

»Sorg er til glæde vendt, klagen endt!«

Den Højestes kraft

Nu har vi del i Den Højestes kraft, som er hans evige, smertefyldte, korsmærkede kærlighed til os. Nu er vi stærke, skønt vi er magtesløse, thi Gud er vor styrke – og glæden i Ham er vor styrke – og Hans glæde over at elske os er vor styrke – og visheden, om at intet kan skille os fra

Guds kærlighed, er vor styrke – og at alt samvirker til vort bedste, er også vor styrke – ja, og at Gud er for os, hvem kan så være mod os – er det ikke også vor styrke? – jo – og at han hører vor bøn, er det ikke også vor styrke? – vi kunne blive ved, thi alle Guds løfter er vor styrke, og hvem kan tælle dem?

»Frygt ikke, thi se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket. Thi eder er i dag en Frelser født i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette skal være jer et tegn: I skal finde et barn svøbt og liggende i en krybbe!« Og i det samme var der med engelen en mangfoldig him-

mels herskare, der *lovpriste* Gud og sagde: »Ære være Gud i det højeste! og på jorden fred i mennesker, der har hans velbehag!«

Og hyrderne vendte tilbage og priste og lovede Gud for alt, hvad de havde hørt og set, således som det var blevet sagt til dem.

Himmel og jord forener sig i lovprisning af Gud for den fuldkomne Frelser og den fuldkomne frelse – og vi er udvalgt til at lægge vore stemmer til den uophørlige lovprisning og evige lovsang.

Juleglæden er evig!

Dåragtig tale

Har en mand eller kvinde et dybt personligt forhold til Den Hellige, taler han/hun ikke gerne derom. Man fornemmer, at noget går tabt, hvis det udleveres til andre.

Hvis du kender til i lønkammerets stilhed at være alene med Herren din Gud, skynder du dig ikke hen til andre for at berette om, hvad du hørte Ham sige til dig, men bevarer det i dit hjerte som en dyrebart skat.

Hvis du i løndom har indviet dit liv til Hans vilje, har du aldrig travlt med at udbasunere det for dine omgivelser.

Hvis du har tilbragt en tid i bøn – hvis du har kæmpet dig igennem en snæver port – hvis du har overvundet en skjult fristelse under kamp og møje – hvis du har givet afkald på, hvad der var dit med rette – hvis du har tilkæmpet dig herredømmet over din tunge og dit temperament, så du kunne tie i stedet for at forsvare dig – kort sagt: hvis du har fundet nåde til at tage nogle skridt på efterfølgelsens vej, da taler du ikke om det, thi du forstår, at der ligger et dække over alt, hvad der er herligt, og at du ikke skal tage det dække bort.

Det personlige liv med Gud, den Allerhøjeste, egner sig ikke til omtale, men kun til at leves.

De stille i landet har et præg, som er overbevisende, fordi de siger så lidt.

Deres stilhed eller tavshed skyldes, at de har et *inderligt* forhold til deres Herre og Frelser. Og alt, hvad der er inderligt, bevarer man for sig selv.

Skyld og synd

Det er umuligt at tage let på synd og skyld, når man har sin Herre og Frelser for øje og ikke haster bort i overfladiskhedens travlhed med at udrette noget for ham.

Thi enhver, som har et hjertens-inderligt forhold til vor Herre Jesus, føler sit ansvar som noget, der er bestemmende for tid og evighed. Synd og skyld er ikke rela-

tive størrelser, men absolutte. Ethvert uoverlagt ord har virkninger helt ind i evigheden.

Ja, alt, hvad der ikke er båret af den selvforglemmende kærlighed, er intet. Det oplever man i det hjertens-fortrolige samfund med Herren i den stilhed, hvori evigheden er til stede.

I en sådan tavshed for den Almægtiges åsyn jonglerer man ikke med skriftsteder og forsøger ikke at argumentere. Man giver Ham ret i eet og alt. Man henter ikke opslagsværker og ordbøger, og man fremfører ikke, hvad den eller den forkynder engang sagde. Man hører intet andet end hans røst. Man har intet sted at skjule sig. Hvad er et menneske dog? Hvad er jeg?

Alle mennesker har noget, de fortryder. Alle kristne har noget i deres liv, de er kede af. Men få ved, hvad synd er i *Guds øjne*. Det får man kun at vide i den stilhed og tavshed, hvor Den Evige kommer til orde, som Han vil. Ulykkeligvis flygter flertallet bort herfra og nøjes med skriftkundskabens upersonlige viden om, at vi alle er syndere for Gud.

Derfor tager kristenheden i det store og hele let på synd og skyld. Det er blevet et emne, der prædikes om, men ikke en personlig smerte for den enkelte.

I ensomhedens stilhed med Gud bryder syndens alvor ind over sjælen og gør ende på al modsigelse, bortforklaring, undskyldning og relativering. *Min* synd, *min* skyld knuser *mit* hjerte og gør *mig* til et *intet* for Guds majestæt.

Nu står det mig klart for øje, at jeg er sandelig et dårligt træ og bærer intet andet end dårlig frugt.

I tavsheden og ensomheden er Guds-frykten ikke en højtidelig stemning ved højtidelige anledninger, men virkelighed. Man bæver, og man frygter. Nogle kommer til at skælve. Og man forstår til fulde profeten *Esajas*: »Ve mig – det er ude-

med mig!«

Man begynder også at forstå røveren på korset, selvom man ikke har hans fysiske smerter, thi hvad har jeg fortjent andet end straf?

Gud er ikke et begreb, men *Den, Han Er* – og det er forfærdeligt at falde i hans hænder med sin skyld, sin synd, sin fortabthed, sin væren og sit væsen.

Hvor skal jeg fly hen?

Er sjælen først blevet stille i den stilhed, hvor evigheden bor, da flygter den ikke bort fra sandheden, men bliver i den, thi i den, kun i den er hjælpen at finde. Sandheden er enheden af den evigheds-tunge dom og den evighedsforløsende nåde. Den er åbenbaret i Ham, der kunne sige med sandhed: »Jeg er Sandheden!« Og den er fuldkommet på *Golgatas* høj, hvor den evighedstunge dom udøses over Ham, der er Sandheden, og den evighedsbefriende nåde udfolder sig helt i sin guddommelige kraft.

Ingen, der kender hertil, haster bort fra stilheden, men bliver i den, thi her har Ånden og evigheden hjemme. Han bærer Ånden med sig, når han går til sit daglige arbejde og udfører det derfor som for Herren, men han snakker ikke gerne om sig selv. Og han roser aldrig sig selv. Det er blevet ham en umulighed. Han kender jo sig selv i Guds lys!

Glæden

Han bærer også glæden med sig, den glæde, verden ikke kender, glæden over og i Gud. Glæden er frugten af, at han bliver i sandheden og derfor ikke skjuler noget for Gud. Thi den, der ikke gemmer noget bort i en af sjælens mange krinkelkroge, men altid lader sandheden få det sidste ord, fornyes hver dag med ny nåde på dommens grund – og med ny nåde følger altid ny glæde.

Glæden over Gud er glæden over hans

ufattelige kærlighed på sandhedens grund – hans kærlighed til *mig* – og den glæde giver lyst til alt godt.

Det er en uforklarlig glæde, thi den uddybes i modgang. Det er altså en *inderlig* glæde og som sådan en kraft. Den bringer sundhed og karskhed til sjælen, idet den befrier den fra selvmedlidenhed og surhed. Den skaber tilfredshed under alle forhold.

Den præger nogle kristne, men burde præge alle. Den svarer i praksis til, at evangeliet er *glædesbudskabet*.

Apostelen *Paulus* ville med glæde bringe ofre, ja selv ofres for korinternes sjæle (2. Kor. 12,15). Det er hurtigt læst, men *bliv nu i sandheden*, thi Guds ord er sandheden. Bliv nu – og lad sandhedens lys gennemtrænge din sjæl! Tænk, om sandheden er så stærk, at den sætter dig så fri, at du med sandhed kan sige det samme som apostelen!

Da har sandheden og kærligheden sejret, og da kan du tjene i Jesu Kristi Ånd, thi således er Han! Da ejer du den *store* glæde!

Dårskaben

Men nu er vi ved grænsen til dårskaben, thi man taler som en dåre, når man begyn-

der at tale om sig selv således, at det vækker beundring hos andre.

Paulus overskred en gang den grænse, fordi han følte sig tvunget til at tale om alt det, han havde udrettet. Han berettede ellers aldrig om, at han fem gange var blevet pisket med 39 slag af jøderne, og at han var blevet stenet tre gange. Han fortalte heller aldrig om sine strabadser, sit slid og slæb, sin nattevåg og alt det andet, der kendetegnede hans tjeneste, thi han havde oplevet det alt sammen som Guds overvældende *nåde* imod ham – og hvem kan rose sig af at være blevet benådet i stedet for dømt?

Da han overskred grænsen til at tale dåragtigt (2. Kor. 11,16 – 12,11), tilsidesatte han *inderlighedens* krav på skjulthed og stilhed. Han tog dækket bort fra det herlige, og det er tvivlsomt, om det hjalp korinterne, thi dækket fjernes kun virkningsfuldt for dem, der *omvender sig* – og om de gjorde det i sagen med Paulus, ved vi ikke.

Hvordan virker hans ord på os? Der er mangfoldige, der tager anstød af dem og siger, at Paulus er selvglad. Ingen er som Paulus blevet beskyldt for alt muligt, lige fra at forkynde et andet evangelium end Herren Jesus til at udnytte sine menighe-

der og føre dem bag lyset (2. Kor. 12,16). Andre trækker på skulderen og siger: »Vi skal ikke alle være som Paulus! Det var nu hans opgave at lide meget, men det er ikke vort kald!« Så er der nogle, der forstår, at når Paulus føler sig tvunget til at give afkald på inderligheden og skjultheden og lader dem få indblik i hans møje og kamp, er det, fordi han dermed vil uddybe den formaning, han ofte gav dem: »*Bliv mine efterfølgere, som jeg er Kristi efterfølger!*«

Han overskred grænsen til at tale *dåragtigt*, fordi de var *dårer*! De havde meget vanskeligt ved virkelig at høre og fatte ordet om Kristus som korsfæstet, det eneste, Paulus ville vide af; de hørte det nok, men hørte det alligevel ikke.

Så lod han dem få indblik i, hvad ordet om korset havde virket i hans eget liv, og hvad det »kostede« ham at bringe det til andre.

Mon denne, hans dårskab åbnede deres øjne for deres egen dårskab? Mon de nu blev apostelens efterfølgere, d.v.s. Kristi efterfølgere?

Mon vi bliver det?

Nattevagt

Det var nat, da *Maria* fødte sin søn. De allerfleste sov, men der var nogle hyrder, der ude på *Betlehems* marker holdt nattevagt over deres hjord; de var de eneste, der ikke sov. Inde i herberget sov de alle, inde i Betlehem sov de alle, og således overalt, thi det var nat, og om natten sover man.

Gud har opdelt døgnet i dag og nat og bestemt, at vi skal arbejde om dagen og hvile os om natten. Han har forjættet os, at når vi lægger os, skal vor hvile være sød.

Hvorfor sov hyrderne ikke?

Fordi der gives pligter og ansvar, der gør det nødvendigt, at man bryder den almindelige rytme imellem dag og nat, så at man, i stedet for at sove, våger om natten.

Ansvarsfølelse

Hvad var der sket med hjorden, hvis hyrderne havde sovet om natten i stedet for at våge over den? Den var formentlig gået til grunde.

Det var omsorg for den hjælpeløse hjord, der fik hyrderne til at overvinde trangen til søvn.

Jeg ved ikke, om de lod sig inspirere af *David*, der med livet som indsats havde vogtet sin hjord i sin tid, men mon ikke de ofte har haft deres store forbillede i tan-

kerne?

Det hjalp dem til ikke at ønske sig en bekvemmere tilværelse og et mindre krævende arbejde. Thi hvad er større end at efterfølge David?

De lod sig uden tvivl også betage af nattens evighedsrættede stilhed og stjernevimlen over dem. I modsætning til alle dem, der sov, oplevede de gang på gang det overvældende og majestætiske i skaberværket og mærkede Skaberens hånd bag det alt sammen. Ingen nydelse, hverken det mest velmagende måltid, den sødeste søvn eller den højeste kunstneriske oplevelse, kan sammenlignes med, hvad Skaberen skænker dem, der er ene med ham i nattens stilhed under den mægtige hvælving.

Vel var det et hårdt arbejde, de havde påtaget sig, men mon ikke de gang på gang sagde til sig selv: »Vort arbejde skænker os noget, som andre sjældent oplever!«

Og så skete det, som ingen af dem havde kunnet forestille sig, at en *Herrens engel stod for dem, og Herrens herlighed strålede om dem!*

Der er kun ganske få i menneskehedens historie, hvem Herrens herlighed har omstrålet – disse hyrder var nogle af dem!

De får plads imellem de særligt udvalgte og står nu side om side med selveste profeten *Esajas*, der oplevede noget tilsvarende og derfor ligesom hyrderne blev grebet af stor frygt (Esaj. 6).

Som de første af alle hører hyrderne, der holdt nattevagt over deres hjord, det vidunderlige glædesbudskab: »Frygt ikke; thi se, jeg forkynder eder en stor glæde, som skal være for hele folket. Thi eder er i dag en Frelser født i Davids by; han er Kristus, Herren!«

Det største af alt blev dem som de første af alle til del. Resten af deres liv var nu underlagt og præget af, hvad de havde set og hørt om natten derude på Betlehems marker.

Der står om dem, at de *priste og lovede Gud* (Luk. 2,20); i en sådan lovprisning ligger altid denne undertone: tak, o Gud, at vi fik lov til at opleve dette – tak, at vi blev hyrder – tak, at vi lå ude på marken hin nat – tak, at du ikke gav os et lettere arbejde, så vi kunne sove som alle andre om natten – tak, o Gud, for dit dyb af visdom og nåde imod os!

De følte ikke, at de ved deres strenge nattearbejde havde gjort sig fortjent til at blive omstrålet af Herrens herlighed, men de følte deres hårde nattetimer som et pri-

vilegium, en nåde fra Gud.

Vær hyrde for mine lam

Vi har alle nogle, som vi føler et særligt ansvar for. Hvor mange forældre kender ikke til at holde nattevagt over et barn eller ligge vågne af omhu for børnene. Hvor mange kristne kender ikke til at våge i bøn for nogle venner i nød og fare.

Vor Herre Jesus sagde til Simon Peter: »Vær hyrde for mine får!« Det ord giver genlyd i vore hjerter. Det gælder også os.

Er det et strengt arbejde? Lad os ikke tale om vor gerning for Herren og for mennesker på den måde, thi det er jo en stor forret at måtte være hyrde for dyrebare sjæle.

Hyrderne på Betlehems marker kunne tænke på David og gøre ham til deres store forbillede. Vi kan tænke på vor Herre Jesus, Overhyrden, og gøre ham til vort forbillede. Vi kan også tænke på apostelen Paulus, der vidner om, at han ofte vågede om natten (2. Kor. 11,27), og der er mange andre, vi kan tænke på og efterligne.

Natten

Mørket er altid en farlig tid. Det gælder ikke mindst, når det er *åndeligt mørkt* som i dag i vort land.

Hjorden er stedt i stor nød, og der er mange fjender, som er ude i mørket for at forføre og føre hjorden vild. Mange er allerede gået til grunde.

Men du og jeg, vi ubetydelige små, får lov til at *våge og bede*. Det er måske vort væsentligste arbejde.

De allerfleste sover. Men Gud har altid nogle, der ikke sover. Han har pålagt dem et ansvar for andre, et ansvar, der kræver noget af dem, men samtidig er deres livs store privilegium.

Herrens herlighed

Når Herren kommer igen, er det med stor herlighed og megen kraft. Lad ham ikke finde mig sovende! Lad ham ikke finde dig sovende!

Må Han finde os vågne, lysvågne i Ånden og troen og kærligheden!

Tænk, ikke blot at blive omstrålet af

Herrens herlighed, men blive delagtig i den i eet nu, et øjeblik, når overengelens røst høres, og befalingen lyder: »Kom herop!«

Da skal vi ligedannes med Herren Jesus, thi vi skal se ham, som han er.

Enhver, der har dette håb til Ham, renser sig selv, ligesom Han er ren. Ingen af os kan give de andre konkrete, nøjagtige forskrifter, men noget af det, vi alle renser os fra og ryster af os, er *åndelig lathed og træghed*.

Han er jo Frelser og Herre – Frelser fra alt i vort liv, der hører mørket til, og Herre over hele vor tilværelse, hver dag, hver nat, hver situation, hvert et ansvar, der bliver lagt hen til os – og som Frelser og Herre skænker han os kraft nok til at holde ud også i den sidste og afgørende nattevagt.

Med den kommende herlighed for øje, tyer vi hen til vor korsfæstede Overhyrde, hos hvem vi altid finder nåde og hjælp i rette tid – også hjælp til at våge og være hyrder for hans hjord.